

Kázeň z ev. sl. Božích v Bratislave (Lamač/NK s VP), 1. 2. 2026;
10.00/18.00

Nedeľa Deviatnik; ES **316, 491, 259** / Ž 100, A 86, evanj.: Mt
20, 1 - 16,

téma:

Neslúžime pre pochvalu

Lukáš 17, 7 - 10: „7 Keď niekto z vás má sluhu, ktorý orie alebo pasie, a vráti sa z poľa, či mu povie: Pod' hned' a sadni si za stôl? 8 Či mu skôr nepovie: Priprav mi večeru, opáš sa a posluhuj mi, kým sa nenajem a nenapijem, a potom jedz a pi aj ty? 9 Či vari bude ďakovať tomu sluhovi, že urobil, čo mu rozkázal? [Nemyslím!] 10 Tak aj vy, keď vykonáte všetko, čo vám bolo prikázané, povedzte: Neužitoční služobníci sme! Čo sme boli povinní vykonať, vykonali sme.“

Milí bratia a milé sestry!

Zdá sa, že Pán Ježiš to v tomto príbehu tkp. prepískol. Otroctvo predsa v súčasnosti vnímame ako vykorisťovanie, ako okrádanie o slobodu a radosť zo života. Javí sa to tak, že biblický text počíta s otroctvom ako s uznávanou formou hospodárenia. Ba keď sa prácou na poli vyštavený sluha vráti do pánovho domu, jeho pán pokračuje vo vykorisťovaní svojho otroka. (V pôvodnej gréckej reči Novej zmluvy je doslova použitý výraz otrok).

Otrok musí svojmu pánovi prichystať večeru, obslúžiť ho, urobiť to bez nároku na vďaku a ešte dodať, že aj tak je len neužitočným služobníkom. Môže nám to pripadať až neľudské.

Uvedený spôsob čítania Písma svätého viedol k tomu, že **náboženstvo** dostalo označenie **ópium ľudstva.** - Prostriedok na omámenie, na únik z ťažkej reality. Pri takomto čítaní Biblie sa

náboženstvo javí ako nebezpečná látka, ktorej sa v zmysle slov Internacionály treba čím skôr zbaviť, oslobodiť sa od nej. Vekom skúsenejší si zrejme spomeniete na text robotníckej hymny (Internacionály): „Ej, hor sa sveta proletári, ej, hor sa hladom zmučení! Už nášho hnevu sopka žiari, to bude výbuch posledný. Rozboríme sveta starý základ, otroci hor sa k víťazstvám! Zabráňme minulosti návrat, ľud bude vládnuť navždy sám.“

K takýmto záverom ľahko dôjde ten, kto nevie, že **Bibliu nestačí iba čítať. Treba aj vedieť ako ju čítať. Ved' Biblia je knihou viery.** Kto jej texty nečíta s tým, že ony majú prebudiť či posilniť vieru, ten **sa namiesto na obraz zahľadel na rám. V Biblii však ide o obraz. On má hodnotu, rám ho iba rámuje. Je pomýlené sústreďovať sa na rám.** Pri podobenstvách to platí dvojnásobne.

Ježišove podobenstvá totiž nie sú alegóriou - obrazným rozprávaním, kde každý prvok niečo znamená. **Podobenstvá obsahujú spravidla jeden vzťažný bod,** v ktorom sa má poslucháč nájsť. To znamená, že Ježiš neprirovnáva nášho nebeského Otca k otrokárovi a nás nevníma ako otrokov. Vie, že Boh je Jeho aj naším Otcom (Ján 20, 17; Matúš 6, 8 - 9; Galatským 4, 4 - 7) a my sme Ním milovaní.

Ak Bibliu nestačí iba čítať, ale treba aj vedieť ako ju čítať, ako ju teda čítať? V kontexte, v súvislostiach. Keď tak urobíme, otvorí nám svoje tajomstvo - aj táto stať z Evanjelia Lukáša 17. kap., kde reč Pána Ježiša pripomína

príkro slová pravcového extrémistu. Navonok temná biblická pasáž o neužitočných služobníkoch stráca v súvislostiach svoju odstrašujúcu temnotu a stáva sa svetlom (por. Žalm 119, 105).

Bezprostredne pred týmto oddielom Písma sa hovorí o **pravej viere** (Lukáš 17, 5 - 6), **ktorá premáha aj zdanlivo neprekonateľné prekážky**. To vyjadruje Ježiš, keď slovami, že ak máme vieru ako horčičné zrno a povieme stromu (moruši), aby sa vytrhol s koreňmi a presadil do mora, poslúchne nás. **Pán Ježiš tým prebúdza a posilňuje našu vieru, aby sa nebála prekážok, lebo tak dokáže aj veci, ktoré sa javia ako nemožné, neuskutočiteľné. Veľká viera sa nemusí navonok prejavovať** skutkami, ktoré by ľudí omráčili, ale oveľa viac **ochotou odpustiť** (Ježiš o ňom hovorí na v Lukáš 17, 3 - 4) **a aj tichou pokornou službou, ktorá nečaká pochvalu, ale koná svoju povinnosť** ako niečo samozrejmé.

Oboje nám v cirkvi treba ako „sol““. Je mnohé, čo si máme vzájomne odpustiť. V cirkvi veľmi potrebujeme ľudí, ktorí si nebudú „stavať vlastné pomníčky“, ktorí v nej nebudú slúžiť, aby vylepšili svoj obraz na verejnosti, ale budú slúžiť ako Ježiš, bez očakávania pochvaly.

Podobenstvom Ježiš **neodobruje otroctvo**, vonkoncom **neschvaľuje vykorisťovanie**, ani **nenabáda k nevďačnosti**, ved' za textom, o ktorom premýšľame, nasleduje príbeh o uzdravení desiatich malomocných (Lukáš 17, 11nn), v ktorom

je podčiarknutá práve vďačnosť. Podobenstvom o neužitočných služobníkoch **nás Ježiš učí správne porozumeniu Bohu, Božiemu pohľadu na nás, našu službu a jej vzťah k spásu**.

Keďže Bohu ide vždy o spasenie človeka (nás) oveľa viac, ako o obrady, ktorými Ho uctieame, tak my, ktorí sme s Ním od nášho krstu úzko spojení, máme klásť službu Bohu vždy vyššie ako vlastné záujmy. Ako si je otrok - úzko spätý so svojim pánom - vedomý svojho postavenia a nerobí si nároky že pán bude naplňať jeho požiadavky, tak **nikto z pokrstených si nemôže myslieť, že sme Bohu slúžili tak skvele, že máme právo postaviť vlastné potreby nad Božie požiadavky. Pán Boh nám nič nedlhuje. Ved' On, „ktorý neušetril vlastného syna, ale vydal Ho za nás všetkých, ako by nám nedaroval s Ním všetko?“** (Rímskym 8, 32). Preto keď urobíme všetko, čo od nás Pán požaduje, spravili sme iba to, čo bola naša povinnosť. Podobenstvo podčiarkuje to, čo skvelý organista a skladateľ Johann Sebastian Bach písal pod svoje skladby skratkou s. D. g. - soli Deo gloria - **jedine Bohu sláva**.

I keď sa usilujeme zachovávať Božie prikázania a žiť tak, aby mal Pán Boh z nás radosť, nevzniká nám tým nárok na to, že v našom živote pôjde všetko ako po masle. **Náš vzťah s Bohom predsa nie je obchod** v zmysle: Pane Bože, my Ti na

službách Božích vzdáme úctu a Ty nám za to dáš dobrý, spokojný život.

Zachovávaním Božích prikázaní nezbierame žiadne plusové body, ale konáme iba to, čo nám ako záväzok vyplýva z krstu. Ak nám Pán Boh daruje zdravie, vydarené deti a iné vzácne dary, nerobí to ako odmenu za naše dobré skutky, ale slobodne – zo svojej lásky. Alebo keď prídeme na služby Božie, je to vari dôvod čosi si nárokovať? Keď prichádzame počúvať Kristovo slovo, ktoré duchovne buduje, potešuje, napomína, napravuje, či vari je na tom niečo zvláštneho za čo by nás mal Boh chváliť? – Konáme len to, čo od nás Pán čaká.

Môže sa však stať, že **On nám dá aj to, čo si nemôžeme nárokovať.** Napr. pri Večeri Pánovej nám chce poslúžiť sám Kristus cez svojich nehodných služobníkov. Nech nás Božia láska motivuje, aby sme aj my slúžili Pánovi s radosťou, v pokore, bez toho, aby sme okolo seba „vírili prach“, seba stavali do popredia či očakávali pochvalu. Kto tak koná, je oslobodený od zatrpknutosti a nenáležitého zaoberania sa samým sebou. Vie, že **v láske a obeti Pána Ježiša Krista mu nebeský Otec daroval všetko**, že mu nezostal nič dlžen.

Počuli sme o úlohe, ktorú dal Pán svojim služobníkom. **Úloha, služba, ktorou nás Ježiš poveril je zodpovednosťou a láskou zároveň.** Obe spolu súvisia. A ako zodpovednosť, tak ani láska

nemá hraníc. Obe sú nevyčerpatel'né, obe dávajú nášmu životu zmysel aj dôstojnosť. Amen.

Použitím viacerých prameňov: Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár

Prosby o pokoru

Ježiši, tichý a pokorný srdcom, vypočuj ma!

Od túžby, aby som bol vážený, oslobod' ma,

Ježiši!

od túžby, aby som milovaný,

od túžby, aby som bol oslavovaný,

od túžby, aby som bol stredom pozornosti,

od túžby, aby som bol chválený,

od túžby, aby som mal prednosť pred inými,

od túžby, aby ku mne prichádzali po radu,

od túžby, aby sa súhlasilo s mojimi názormi,

od túžby, aby ľudia chápali a uznávali moju dobrú vôľu,

od obáv, aby som nebol pokorovaný,

od obáv, aby mnou ľudia neopovrhovali,

od obáv, aby ma ľudia od seba neodháňali,

od obáv, aby som nebol potupovaný,

od obáv, aby sa na mňa nezabúdalo,

od obáv, aby som nebol zosmiešňovaný,

od obáv, aby so mnou nezaobchádzali

nespravodlivo,

od obáv, aby som nebol upodozrievaný, oslobod' ma, Ježiši!

ma, Ježiši!

Aby iní boli väčšmi milovaní ako ja, Ježiši, daj mi milosť, aby som po tom túžil!

Aby iní rástli vo vážnosti a ja aby som bol
umenšovaný,
aby sa iní uplatňovali a ja aby som bol
odstrkovaný,
aby iní boli chválení, a ja som zostal
nepovšimnutý,
aby sa iným dávala vo všetkom prednosť pred
mnou,
aby sa iní stávali viac svätými ako ja, len keď sa ja
stanem natoľko svätým, koľko môžem, Ježiši, daj
mi milosť, aby som po tom túžil. Amen. *Kardinál*
*Rafael Merry del Val (*1865, †1930)*